

GŁÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

EUROPEJSKA AGENCJA ŚRODOWISKA W ROKU 2008

*Udział Polski w realizacji zadań
- sprawozdanie -*

WARSZAWA, czerwiec 2009

Opracowano w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku
Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	4
1. Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska.....	4
1.1. Status formalno-prawny, cele i zadania	4
1.2. Organizacja i budżet.....	5
2. Najważniejsze działania i „produkty” EEA w roku 2008.....	6
2.1. Realizacja SEIS, GMES i INSPIRE.....	7
2.2. Serwis internetowy EEA	8
2.3. Bazy danych i wskaźniki EEA	9
2.4. Publikacje EEA	11
2.5. Inne działania EEA.....	11
3. Zadania realizowane w kraju.....	12
3.1. Organizacja i koordynacja krajowej struktury EIONET.....	12
3.2. Przekazywanie danych, w tym raportowanie w ramach pdf.....	13
3.3. Weryfikacja i opiniowanie raportów, opracowań i innych „produktów” EEA.....	16
3.4. Dystrybucja wydawnictw EEA	16
3.5. Uczestnictwo w spotkaniach EIONET i Zarządu	17
Podsumowanie i wnioski.....	18
ZAŁĄCZNIK 1 Krajowa struktura EIONET w 2008 r.	20
ZAŁĄCZNIK 2 Krajowa struktura EIONET w 2009 r.	21
ZAŁĄCZNIK 3 Realizacja zadań EIONET w zakresie przekazywania danych krajowych objętych priorytetowym strumieniem danych.....	22
ZAŁĄCZNIK 4 Zestawienie ważniejszych pojęć i skrótów stosowanych w niniejszej informacji	23

Wprowadzenie

Główny Inspektor Ochrony Środowiska z upoważnienia Ministra Środowiska jest odpowiedzialny za koordynację współpracy Polski z Europejską Agencją Środowiska (*European Environment Agency*) – EEA. Koordynacja ta jest realizowana poprzez reprezentowanie Polski w organie decyzyjnym Agencji – *Management Board* (dalej zwanym Zarządem) oraz poprzez Krajowy Punkt Kontaktowy ds. współpracy z EEA w ramach EIONET – Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska, ulokowany w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ. Obecnie Główny Inspektor Ochrony Środowiska sprawuje funkcję wiceprzewodniczącego Zarządu EEA.

Celem niniejszego materiału jest złożenie sprawozdania z koordynacji współpracy z EEA. W pierwszej części zaktualizowano ogólne informacje o Agencji; w drugiej zaprezentowano najważniejsze zadania programowe realizowane przez EEA w roku 2008; w trzeciej omówiono uczestnictwo Polski w realizacji tego programu wraz z wnioskami. Zasadniczo sprawozdanie obejmuje rok 2008, jednakże w kluczowych kwestiach zawiera także informacje zaktualizowane na początek 2009 r.

Wszelkie informacje dotyczące Agencji są dostępne w jej serwisie internetowym: <http://www.eea.europa.eu>.

1. Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska

1.1. Status formalno-prawny, cele i zadania

Europejska Agencja Środowiska została utworzona, jako prawnie niezależna jednostka Wspólnoty, Rozporządzeniem Rady (EWG) 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET)¹, wprowadzonym w życie 30 listopada 1993 r. i znowelizowanym w 1999 r. Rozporządzeniem 933/1999² oraz w 2003 r. Rozporządzeniem 1641/2003³. Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r., wydane jako wersja ujednolicona⁴.

Nadrzędnym celem Agencji jest wspieranie zrównoważonego rozwoju i pomoc w osiągnięciu istotnej i wymiernej poprawy stanu środowiska w Europie poprzez dostarczanie ośrodkom decyzyjnym i społeczeństwu aktualnych, odpowiednich do potrzeb i wiarygodnych informacji o środowisku. Art. 2 ww. Rozporządzenia PE i Rady określa zadania Agencji, do których należy między innymi:

- koordynacja działań Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) w celu gromadzenia, analizy, oceny i zarządzania danymi oraz informacją

¹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1210/90 z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. WE L 120 z dnia 11 maja 1990 r., str. 1-6, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 1, str. 396-401)

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 933/1999 z dnia 29 kwietnia 1999 r. zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. WE L 117 z dnia 5 maja 1999 r., str. 1-4; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 4, str. 143)

³ Rozporządzenie (WE) nr 1641/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. UE L 245 z dnia 29 września 2003 r., str. 1-3; Polskie wydanie specjalne Rozdział 15, Tom 07 P. 611 – 613)

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska – wersja ujednolicona (Dz. Urz. UE L 126/13 z dnia 21 maja 2009 r.)

we współpracy z agendami UE, krajami członkowskimi, organizacjami międzynarodowymi;

- dostarczanie Wspólnocie i krajom członkowskim obiektywnych informacji niezbędnych do planowania i wdrażania właściwej i skutecznej polityki w zakresie środowiska; w szczególności dostarczanie Komisji Europejskiej informacji potrzebnych do realizacji jej zadań obejmujących identyfikowanie, przygotowanie i ocenę środków oraz aktów prawnych w dziedzinie środowiska;
- pomoc w monitorowaniu działań na rzecz środowiska poprzez odpowiednie wspieranie zadań dotyczących raportowania;
- rejestrowanie, zestawianie i ocena danych o stanie środowiska, sporządzanie specjalistycznych sprawozdań na temat jakości, wrażliwości i presji na środowisko na terytorium Wspólnoty, zapewnienie jednolitych kryteriów oceny danych o środowisku, które to kryteria mają być stosowane przez wszystkie państwa członkowskie oraz dalsze rozwijanie referencyjnego ośrodka informacji o środowisku;
- upowszechnianie wiarygodnych i porównywalnych informacji o środowisku wśród społeczeństwa, w szczególności za pomocą technologii teleinformatycznych.

1.2. Organizacja i budżet

Do Europejskiej Agencji Środowiska obecnie należą 32 państwa członkowskie tj. 27 krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria i Turcja. Status państw współpracujących mają kraje bałkańskie: Albania, Bośnia i Hercegowina, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Chorwacja, Czarnogóra i Serbia.

Agencją kieruje Dyrektor Wykonawczy, którego funkcję od połowy 2003 r. pełni prof. Jacqueline McGlade. W kwietniu 2008 r. Zarząd – decyzyjny organ Agencji – przedłużył kontrakt Dyrektora Wykonawczego na kolejne 5 lat. W skład Zarządu wchodzi po 1 przedstawicielu każdego kraju członkowskiego, a także 2 reprezentantów Komisji Europejskiej i 2 przedstawicieli środowiska naukowego, wyznaczonych przez Parlament Europejski (PE). Zarząd Agencji spotyka się 3 razy w roku, a do jego zadań należy m.in. zatwierdzanie wieloletniego i rocznych planów pracy oraz budżetu EEA. Od września 2008 r. funkcję przewodniczącego Zarządu pełni dr Karsten Sach z niemieckiego ministerstwa ds. środowiska. Wcześniej rolę tę sprawował przez cztery lata dr Lars Erik Liljulund ze Szwedzkiej Agencji ds. Ochrony Środowiska. Od początku 2008 r. funkcję przedstawiciela Polski w Zarządzie EEA pełni dr inż. Andrzej Jagusiewicz – Główny Inspektor Ochrony Środowiska, który 26 listopada 2008 r. został wybrany na wiceprzewodniczącego Zarządu.

Przewodniczący i wszyscy wiceprzewodniczący Zarządu wraz z reprezentantem KE oraz przedstawicielem wyznaczonym przez PE tworzą tzw. Biuro w strukturze Agencji, które przygotowuje posiedzenia Zarządu, spotkania robocze z Komisją i Parlamentem Europejskim, a także podejmuje decyzje w okresie pomiędzy posiedzeniami Zarządu.

Pod koniec 2008 r. funkcję przewodniczącego Komitetu Naukowego, stanowiącego ciało doradcze Agencji, przejął, od prof. László Somlyódy z Uniwersytetu Techniczno-Ekonomicznego w Budapeszcie, dr Detlef Sprinz z instytutu ds. badań nad klimatem w Poczdamie. Rolę przedstawiciela Polski kontynuuje prof. Tomasz Żylicz z Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Europejska Agencja Środowiska zatrudnia ok. 170 osób, w tym ekspertów krajowych oddelegowanych na kontrakty z macierzystych jednostek w krajach członkowskich. W 2008 r. Agencja zatrudniała 5 osób narodowości polskiej, w tym 2 osoby w charakterze ekspertów krajowych i jedną jako agenta kontraktowego. Pod koniec 2008 r. EEA ogłosiła

kolejny nabór na ekspertów krajowych. W 2009 r. Agencja zmieniła swoją strukturę organizacyjną.

Wypełnianie przez Europejską Agencję Środowiska jej misji możliwe jest jedynie przy ścisłej współpracy z krajami członkowskimi. Współpraca ta realizowana jest w oparciu o Europejską Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) – partnerską sieć instytucji krajowych odpowiedzialnych za informację o środowisku i współpracujących z tymi instytucjami ekspertów, której zadaniem jest zapewnienie przepływu danych, informacji i wiedzy pomiędzy krajami członkowskimi i Agencją oraz wewnątrz kraju – w ramach krajowych struktur EIONET.

Elementami tej sieci są:

na poziomie europejskim:

- Europejska Agencja Środowiska,
- 5 Europejskich Centrów Tematycznych – ETC (*European Topic Centres*) – konsorcjów specjalizujących się w określonej tematyce: woda, powietrze i klimat, zrównowazona konsumpcja i produkcja, różnorodność biologiczna, użytkowanie ziemi i informacja przestrzenna, wyłanianych w drodze konkursu i działających na podstawie 4-letnich kontraktów zawieranych z EEA⁵;

na poziomie krajowym

- Krajowe Punkty Kontaktowe – KPK (NFP – *National Focal Points*) koordynujące działania na poziomie kraju i jednocześnie odpowiedzialne za kontakty z Agencją;
- Krajowe Centra Referencyjne – NRC (*National Reference Centres*) – jednostki merytoryczne odpowiedzialne za realizację określonych zagadnień w ramach bloków tematycznych, wewnątrz kraju współpracujące z KPK, na zewnątrz współpracujące z ETC.

Budżet Agencji w 2008 r. wyniósł 37,1 mln euro. Część budżetu pochłaniają koszty operacyjne – w większości wydatki na ekspertyzy zewnętrzne, w tym koszty funkcjonowania Europejskich Centrów Tematycznych. Część środków wraca do krajów współpracujących z Agencją poprzez kontrakty zawierane z ekspertami krajowymi bezpośrednio lub poprzez ETC oraz w formie refinansowania kosztów udziału krajowych przedstawicieli w spotkaniach EIONET (na ogólnych zasadach obowiązujących w Unii Europejskiej).

2. Najważniejsze działania i „produkty” EEA w roku 2008

Działania Agencji w 2008 r. realizowane były zgodnie z priorytetami „Strategii EEA 2004-2008”, odpowiadającymi priorytetem „VI Wspólnotowego Programu działań na rzecz środowiska” i „Odnowionej Strategii Zrównowalonego Rozwoju”, obejmującym: zapewnienie systemu informacyjnego, klimat, bioróżnorodność i zagospodarowanie przestrzeni, zdrowie i jakość życia, zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych

---

⁵ Z dniem 1.01.2009 r. rozpoczęły działalność nowe ETC: ds. różnorodności biologicznej – konsorcjum prowadzone przez Muzeum Narodowe Historii Naturalnej w Paryżu oraz ds. zrównowazonej konsumpcji i produkcji – konsorcjum prowadzone przez Instytut ds. Zasobów w Kopenhadze. W związku z nową Strategią EEA na lata 2009-13 Zarząd EEA odnowił ustanowienie ETC w pozostałych zakresach tematycznych na lata 2009-2010. Funkcje te kontynuują: ETC ds. powietrza i zmian klimatu – konsorcjum prowadzone przez Holenderską Agencję ds. Ocen Środowiskowych; ETC ds. użytkowania ziemi i informacji przestrzennej – konsorcjum prowadzone przez Autonomiczny Uniwersytet w Barcelonie; ETC ds. wód – konsorcjum prowadzone przez Czeską Agencję Informacji o Środowisku.

i gospodarka odpadami, wspomaganie zrównoważonego rozwoju i udział w innych procesach politycznych. W dniu 26 listopada 2008 r. Zarząd Agencji przyjął nową Strategię EEA na lata 2009-13, zakładającą jako podstawowe obszary działań:

- wsparcie w zakresie zapewnienia potrzeb informacyjnych określonych w prawie wspólnotowym i międzynarodowym,
- zapewnienie ocen środowiskowych oraz ocen skuteczności polityk i strategii w możliwie najszybszym czasie,
- poprawę koordynacji i rozpowszechniania danych i informacji o środowisku na poziomie europejskim.

Nowa Strategia jako kluczowe tematy wskazuje:

- tematy środowiskowe: jakość powietrza, emisja zanieczyszczeń do powietrza, różnorodność biologiczna, emisje gazów cieplarnianych, wody śródlądowe, środowisko morskie,
- tematy przekrojowe: oddziaływanie zmian klimatu, podatność na zagrożenia i sposoby adaptacji, ekosystemy, środowisko a zdrowie, gospodarka morska, zrównoważona konsumpcja i produkcja, użytkowanie ziemi, rolnictwo i leśnictwo, transport,
- zintegrowane oceny środowiskowe, obejmujące m.in. wsparcie procesów decyzyjnych, kwestie gospodarcze i planowanie strategiczne,
- usługi informacyjne i komunikację społeczną, w tym rozwój Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku SEIS.

Europejska Agencja Środowiska zapewnia zintegrowane analizy i oceny problemów środowiskowych w kontekście integracji sektorowej i zrównoważonego rozwoju, prezentuje ewaluacje działań wprowadzanych w związku z wdrażaniem poszczególnych dyrektyw, opracowuje raporty, poradniki i wytyczne, prowadzi bazy danych oraz oferuje wyspecjalizowane usługi informatyczne. Realizacja zadań opiera się na ścisłej współpracy z krajami członkowskimi poprzez Krajowe Punkty Kontaktowe w ramach sieci EIONET. W dalszych podrozdziałach przedstawiono najważniejsze działania i produkty Agencji w 2008 r.

2.1. Realizacja SEIS, GMES i INSPIRE

W 2008 r. Agencja kontynuowała realizację założeń Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku (SEIS – *Shared Environmental Information System*). Celem SEIS jest zapewnienie ogólnie dostępnej, rzetelnej informacji, niezbędnej do rozwoju i realizacji polityki środowiskowej, przy jednoczesnym znacznym zmniejszeniu, względem instytucji wspólnotowych i krajowych, obciążeń związanych z monitoringiem i sprawozdawczością, w tym poprzez zapewnienie nowoczesnej, interoperacyjnej infrastruktury przestrzennej do gromadzenia i przekazywania danych, z uwzględnieniem wymagań Dyrektywy o Infrastrukturze Informacji Przestrzennej w Europie – INSPIRE oraz inicjatywy Globalnego Monitoringu dla Środowiska i bezpieczeństwa – GMES.

W styczniu 2008 r. przedstawiciele tzw. Grupy Czterech (Dyrektoriat Generalny ds. Środowiska, Eurostat, Europejska Agencja Środowiska, Wspólne Centrum Badawcze – JRC) uzgodnili przygotowanie planu wdrażania SEIS, który objął 16 projektów do realizacji. W lutym 2008 r. ukazał się Komunikat Komisji w sprawie SEIS, zakładający m.in. rewizję dyrektywy sprawozdawczej 91/692/EWG, i rozpoczęto prace nad uregulowaniami prawnymi dotyczącymi SEIS, zakładającymi stworzenie powszechnego systemu tzw. e-raportowania. Powołano grupę *SEIS Task Force*, w skład której weszli

przedstawiciele państw członkowskich. Agencja kontynuowała zainaugurowane w 2007 r. wizyty w krajach członkowskich, poświęcone identyfikacji możliwości i ocenie gotowości poszczególnych państw do wdrażania systemu. W okresie od kwietnia 2007 r. do końca 2008 r. przedstawiciele Agencji odwiedzili łącznie 23 kraje, w tym także Polskę. W celu wymiany doświadczeń dotyczących najlepszych rozwiązań z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, które wsparłyby SEIS, powołano nową sieć tematyczną NESIS, skupiającą partnerów z EIONET.

W 2008 r. minęło 10 lat inicjatywy GMES. Zgodnie z ustaleniami z końca 2007 r. Europejska Agencja Środowiska podjęła się roli koordynacyjnej w zakresie komponentu *in-situ*, co zostało potwierdzone w najnowszym Komunikacie Komisji ws. GMES, opublikowanym w listopadzie 2008 r., który nakreśla także nową strukturę zarządzania GMES. Powołano, pod przewodnictwem EEA, grupę roboczą *GMES In-Situ Observations Working Group*, w skład której weszli reprezentanci państw członkowskich. Agencja przygotowała wniosek w ramach Akcji Koordynacyjnej z Siódmego Programu Ramowego, dotyczący realizacji projektu koordynacji przepływu danych *in-situ*. Ponadto aktywnie uczestniczyła w kształtowaniu inicjatywy GMES poprzez udział w pracach tzw. grup wdrażania usług, Rady Doradczej GMES, koordynację projektów związanych z rozwojem usług GMES, udział w Forum GMES w Lille, promującym potencjał inicjatywy, oraz prace w ramach EIONET, podkreślające ścisłe powiązanie SEIS, INSPIRE i GMES.

W zakresie wdrażania Dyrektywy INSPIRE Agencja kontynuowała swój udział w procesie przygotowania przepisów wykonawczych i konsultacji specyfikacji danych, aktywnie angażując się w prace wybranych grup roboczych.

2.2. Serwis internetowy EEA

Wszystkie wyniki działalności Europejskiej Agencji Środowiska są udostępniane poprzez serwis internetowy: <http://www.eea.europa.eu>. Informacje, dane i usługi Agencja oferuje także poprzez stronę EIONET <http://www.eionet.europa.eu> oraz portal EnviroWindows <http://ew.eea.europa.eu>. Na potrzeby sieci EIONET prowadzi informatyczny system CIRCA. Strona Europejskiej Agencji Środowiska należy do trzech najczęściej odwiedzanych stron agend UE (ok. 160 tys. wejść miesięcznie). W odpowiedzi na potrzeby użytkowników w 2008 r. Agencja rozwinęła dwie usługi sieciowe: artykuły on-line i produkty audio-wizualne. Tematyczne strony serwisu zostały rozbudowane, poprawiono także czytelność informacji o samej Agencji. Centrum Multimedialne zostało bardziej zintegrowane ze stroną EEA, a jego oferta wzbogacona o dodatkowe filmy i animacje.

Do najważniejszych działań Agencji, związanych z rozwojem tematycznych serwisów internetowych w 2008 r. zaliczyć należy:

- uruchomienie w Google Earth przeglądarki pokazującej dostarczane w czasie prawie rzeczywistym (NRT) dane o stężeniu pyłu PM10 z ponad 600 stacji w 15 krajach,
- rozbudowę portalu systemu informacji o wodach WISE m.in. poprzez włączenie nowych usług dotyczących map,
- uruchomienie w lipcu 2008 r., we współpracy z Microsoft, portalu *Eye on Earth (EOE) – Water Watch* (<http://www.eyeonearth.eu>), umożliwiającego obywatelom dostęp do danych o jakości wód kąpielowych, a także pozostawianie własnych komentarzy odnośnie stanu środowiska.

Agencja kontynuowała także prace nad modernizacją Reportnetu – narzędzia stanowiącego zestaw różnych aplikacji i procesów służących usprawnieniu i usystematyzowaniu

sprawozdawczości międzynarodowej w zakresie ochrony środowiska, obejmującego przede wszystkim:

- ROD – bazę obowiązków sprawozdawczych (*Reporting Obligations Database* – <http://rod.eionet.europa.eu>) zawierającą wykaz, zakres, terminy raportów jakie kraje są zobowiązane przekazywać na poziom międzynarodowy, w tym tzw. „twardych” zapisanych w dyrektywach, decyzjach i rozporządzeniach UE oraz „miękkich” (konwencje, protokoły, inne porozumienia międzynarodowe); publicznie dostępną, oferującą możliwości przeszukiwania według nazwy kraju, terminów i tematyki oraz dostęp do dokumentów źródłowych, wytycznych i formatów sprawozdawczych – w tym zakresie Agencja zapowiedziała przegląd bazy;
- CDR – centralne repozytorium danych (<http://cdr.eionet.europa.eu>), w którym upoważnione osoby (najczęściej KPK) umieszczają krajowe sprawozdania, raporty oraz dane w ramach priorytetowego strumienia danych – prace w tym zakresie wiązały się przede wszystkim z ulepszeniem kontroli jakości przekazywanych danych poprzez m.in. wprowadzenie automatycznych testów.

2.3. Bazy danych i wskaźniki EEA

Jednym z najważniejszych produktów Agencji jest bazowy zestaw 37 wskaźników (CSI – *Core Set of Indicators*), przyjęty w marcu 2004 roku przez Zarząd EEA. Obejmuje on 5 tematów (powietrze i klimat, odpady, woda, bioróżnorodność, powierzchnia Ziemi) oraz 4 sektory (rolnictwo, transport, energetyka, rybołówstwo). W portalu Agencji funkcjonuje system informatyczny do obsługi CSI (IMS – *Indicator Management System*) połączony z systemem zasilania danymi: <http://themes.eea.europa.eu/IMS/CSI>. Dla każdego wskaźnika opracowany jest arkusz informacyjny (*indicator's fact sheet*), który jest sukcesywnie aktualizowany przez ETC w konsultacji z EIONET.

W 2008 r. pod adresem <http://eper.ec.europa.eu/eper> Agencja kontynuowała prowadzenie na zlecenie KE Europejskiego Rejestru Emisji do Środowiska – EPER/PRTR, opartego na obowiązkach sprawozdawczych krajów członkowskich UE według dyrektywy 96/61/WE w sprawie IPPC. W zakres prac centrum danych dot. klimatu⁶ włączono emisje gazów cieplarnianych. W listopadzie uruchomiono na stronie EEA specjalne narzędzie CITL do analizowania danych z rejestru emisji. Przygotowano techniczne specyfikacje funkcjonowania centrum danych dotyczących powietrza atmosferycznego. Przeprowadzono analizę raportowanych przez kraje danych i na tej podstawie zaktualizowano wskaźniki związane z danymi gromadzonymi w AirBase. W ostatnią fazę wkroczyły prace nad rewizją Przewodnika EMEP/CORINAIR. Agencja uczestniczyła także w pracach nad wdrażaniem Dyrektywy CAFE w sprawie jakości powietrza. Pod adresem <http://www.eea.europa.eu/maps/ozone/map> Agencja udostępnia serwis Ozoneweb informujący o stężeniu ozonu troposferycznego w Europie. W zakresie przekazywania danych o stężeniu ozonu EEA prowadziła prace testowe związane z możliwym zastąpieniem miesięcznego raportowania przez dane przekazywane w czasie prawie rzeczywistym (NRT). Kontynuowano także prace nad wskaźnikami w ramach mechanizmu sprawozdawczego ds. transportu i środowiska TERM oraz nad badaniem emisji ze środków transportu.

Agencja przejęła odpowiedzialność za zarządzanie raportowaniem z zakresu wszystkich Dyrektyw dotyczących przyrody. Baza Natura 2000 została przeniesiona z Dyrektoriatu Generalnego ds. Środowiska (DG ENV) do EEA, w związku z czym od 1 stycznia 2009 r.

---

⁶ Zgodnie z porozumieniem, zawartym między DG ENV, Eurostatem, EEA i JRC, Europejska Agencja Środowiska prowadzi 5 centrów danych (*Environmental Data Centres*) z następujących zakresów tematycznych: powietrze, klimat, wody, bioróżnorodność, użytkowanie ziemi.

wszystkie dane i usługi z tego zakresu są dostarczane przez Agencję, która planuje rozbudowę serwisu w kierunku udostępniania informacji społeczeństwu. Baza danych o obszarach chronionych (CDDA) została połączona z bazą o obszarach Natura 2000 i włączona w Światową Bazę Danych o Obszarach Chronionych. ETC ds. bioróżnorodności przygotowuje analizę, związaną z raportowaniem przez kraje danych zgodnie z Art. 17 Dyrektywy Siedliskowej, jako podstawę dla Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego. Ponadto, pod adresem <http://eunis.eea.europa.eu>, kontynuowano prowadzenie interaktywnej bazy EUNIS, zawierającej między innymi dane opracowane w ramach funkcjonowania sieci NATURA 2000, dane o gatunkach i siedliskach istotnych dla międzynarodowych konwencji dotyczących różnorodności biologicznej oraz gatunkach i siedliskach wymienianych w międzynarodowych czerwonych listach. Kontynuowano także prace nad oceną ekosystemową dla Europy – EURECA 2012 oraz rozwojem rachunków środowiskowych w ramach procesu TEEB (Ekonomia Ekosystemów i Bioróżnorodności) oraz zakończono badania nad cennymi przyrodniczo terenami uprawnymi (HNV). Kontynuowano również prace nad systemem informacyjnym związanym z gatunkami inwazyjnymi w Europie. Wskaźniki SEBI 2010 (zestaw 26 wskaźników), dotyczące realizacji tzw. celów 2010 r., zmierzających do powstrzymania utraty różnorodności biologicznej w Europie, zostały wykorzystane przez DG ENV do raportu *Biodiversity Action Plan* oraz pierwszego raportu Agencji poświęconego analizie wskaźnikowej z zakresu SEBI 2010, który został rozesłany do konsultacji do EIONET w końcu 2008 r. Ponadto, we współpracy z DG Agri, DG ENV i JRC, zaktualizowano wskaźniki rolno-środowiskowe.

W związku z realizacją, w ramach tzw. „szybkiej ścieżki” GMES o nazwie *land*, kolejnej edycji projektu o pokryciu terenu / użytkowaniu ziemi w Europie – CORINE Land Cover 2006 Agencja rozbudowuje serwis udostępniający ww. dane – zgodnie z zasadami SEIS, zakładającymi zdecentralizowany system informacji, Agencja udostępnia bazy europejskie, a poszczególne państwa bazy krajowe. Agencja rozwija także współpracę z *Open Geospatial Consortium*, zachęcając do udziału członków sieci EIONET, w celu rozpowszechnienia stosowania standardów wymiany danych geoprzestrzennych. W 2008 r. Agencja prowadziła także prace nad uruchomieniem centrum danych dotyczących użytkowania ziemi, koncentrując się przede wszystkim na zapewnieniu usługi sieciowej wymiany danych z WISE.

W 2008 r. rozbudowano system informacji o wodach WISE (<http://water.europa.eu>), dostosowując go do wymagań związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej – obejmuje on obecnie raportowanie z zakresu wszystkich dyrektyw dotyczących wód słodkich oraz przepływów danych EIONET w ramach WISE SoE (dawny EIONET-Water). Przygotowano nowy przewodnik z zakresu technologii GIS dla WISE. W związku z Komunikatem Komisji w sprawie susz i niedoboru wody opracowano specyfikacje dla przepływu danych z zakresu zasobów wodnych oraz odpowiednie wskaźniki. Kontynuowano prace nad włączeniem do WISE przekazu danych o środowisku morskim oraz rozwojem EMODNETu. Agencja zakończyła prace nad 14 wskaźnikami z zakresu środowiska morskiego. Opracowano dane związane z emisją zanieczyszczeń rolniczych do wód, jako wkład do przygotowania nowego strumienia danych dotyczących emisji do wód w ramach WISE SoE.

Ponadto, Agencja utworzyła bazę dotyczącą poziomu recyklingu odpadów w poszczególnych krajach. Prowadziła także prace nad wskaźnikami z zakresu wykorzystania produktów chemicznych i toksykologicznych. Pod adresem http://technologies.ew.eea.europa.eu/atlas_map zaktualizowano Atlas Technologii Środowiskowych.

2.4. Publikacje EEA

W 2008 r. Agencja opublikowała ogółem 24 raporty, w tym m.in.:

- *Czas na działania – w kierunku zrównoważonej konsumpcji i produkcji w Europie*
- *Wpływ zmieniającego się klimatu Europy – ocena wskaźnikowa za 2008 r.* (wspólny raport JRC, WHO i EEA),
- *Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w latach 1990-2006 – raport wg Konwencji LRTAP,*
- *Emisja gazów cieplarnianych w Europie – stan i prognozy 2008,*
- *Zanieczyszczenie powietrza z wytwarzających energię elektryczną dużych obiektów spalania paliw,*
- *Europejskie Lasy – warunki ekosystemu i zrównoważone wykorzystanie,*
- *Zwiększenie korzyści dla środowiska poprzez wykorzystanie potencjału bioenergii,*
- *Klimat dla zmian w transporcie – Transport i Środowisko – TERM 2007,*
- *Katalog wskaźników dla ocen prognostycznych*

Ponadto, w związku z obowiązkiem publikowania przez EEA co pięć lat sprawozdań o stanie środowiska, tendencjach i perspektywach, Agencja kontynuowała prace nad przygotowaniem kolejnego raportu o stanie środowiska w Europie i prognozach jego zmian – SOER 2010. Opracowano wytyczne dla poszczególnych części raportu, które były konsultowane z EIONET. Przygotowaniu SOER 2010 poświęcono portal <http://soer2010.ew.eea.europa.eu>.

W styczniu 2009 r. opublikowano przeglądowy raport *Sygnaty 2009*, obejmujący kluczowe kwestie dotyczące środowiska w Europie – serię tę wznowiono po kilkuletniej przerwie.

2.5. Inne działania EEA

Istotnym elementem działań EEA były prace nad tzw. scenariuszami i ocenami prognostycznymi – z tego zakresu do najważniejszych inicjatyw zaliczyć należy prace związane z przygotowaniem raportu SOER 2010 oraz oceny ekosystemów EURECA 2012, a także nowy projekt BLOSSOM (*Bridging Long-term Scenarios and Strategy analysis – Organisation and Methods*).

W 2008 r. Europejska Agencja Środowiska angażowała się w wiele inicjatyw na rzecz monitorowania i poprawy stanu środowiska, zapewniała wsparcie eksperckie w szeregu projektach, podejmowała m.in. działania w ramach Programu Środowiskowego Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP), współpracowała z poszczególnymi Dyrektoriatami Generalnymi KE, Eurostatem, Wspólnym Centrum Badawczym (JRC), Europejską Komisją Ekonomiczną ONZ oraz wieloma organizacjami międzynarodowymi. W 2008 r. współorganizowała szereg międzynarodowych konferencji oraz prowadziła liczne warsztaty dla ekspertów z różnych dziedzin. Agencja angażowała się także w inicjatywy dotyczące obszarów poza Europą m.in. regionów Azji Centralnej oraz Arktyki.

Począwszy od roku 2003 swoje działania kontynuuje nieformalna sieć dyrektorów krajowych agencji ds. środowiska afiliowana przy Europejskiej Agencji Środowiska (<http://epanet.ew.eea.europa.eu>), służąca wymianie doświadczeń i podnoszeniu poziomu kompetencji w zakresie wdrażania i kształtowania polityk UE, a także sygnalizowaniu KE i PE problemów związanych z wdrażaniem przepisów UE i analizowaniu przyczyn niskiej efektywności niektórych regulacji. Udział w sieci jest dobrowolny, a Agencja pełni rolę jej sekretariatu. W ramach sieci funkcjonują tzw. „grupy zainteresowań”, powoływane *ad hoc*,

zajmujące się różnorodnymi zagadnieniami tematycznymi. Główny Inspektor Ochrony Środowiska uczestniczy w spotkaniach plenarnych sieci. W roku 2008 odbyły się dwa spotkania sieci szefów krajowych agencji ds. środowiska – w kwietniu w Oslo oraz we wrześniu w Gandawie.

3. Zadania realizowane w kraju

W roku 2008, podobnie jak w ubiegłych latach, współpraca z Europejską Agencją Środowiska na poziomie kraju obejmowała:

- organizację i koordynację krajowej struktury EIONET,
- przekazywanie danych w ramach priorytetowego strumienia danych i innych informacji na prośbę Agencji oraz udział w europejskich sieciach monitoringowych,
- weryfikację i opiniowanie raportów, opracowań, CSI i innych „produktów” Agencji,
- uczestnictwo w spotkaniach Zarządu i EIONET.

3.1. Organizacja i koordynacja krajowej struktury EIONET

Rolę Krajowego Punktu Kontaktowego (NFP) ds. współpracy z Europejską Agencją Środowiska w ramach EIONET kontynuowała w 2008 roku Lucyna Dygas Ciołkowska – Zastępca Dyrektora Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ. Krajową strukturę EIONET tworzą obecnie 24 Krajowe Centra Referencyjne (NRC) ustanowione przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w porozumieniu z odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi resortu środowiska i jednostkami spoza resortu. Dane dotyczące struktury EIONET są na bieżąco aktualizowane przez Krajowy Punkt Kontaktowy, a zmiany, zgodnie z wymaganiami Agencji, dokonywane są bezpośrednio na serwerze Agencji w serwisie danych EIONET/*site directory*. W załączniku nr 2 przedstawiona została aktualna struktura EIONET PL.

W końcu 2008 r. Europejska Agencja Środowiska rozpoczęła prace nad rewizją aktualnej struktury EIONET. Krajowy Punkt Kontaktowy aktywnie uczestniczy w opiniowaniu projektów nowej struktury i profili poszczególnych NRC, włączając w proces konsultacji członków krajowej sieci EIONET.

W związku z ogłoszeniem pod koniec 2008 r. przez EEA naboru na ekspertów krajowych KPK uruchomił stosowne procedury w celu wyłonienia kandydatów.

Krajowy Punkt Kontaktowy koordynuje realizację działań wynikających z planu pracy Agencji na poziomie kraju i odpowiada za kontakty z EEA. W realizacji zadań KPK wykorzystuje ulokowane w DMIŚ stanowisko pracy ds. współpracy z EEA. Do zadań koordynujących krajową strukturę EIONET PL należy zaliczyć m.in.:

- przekazywanie i rozsyłanie do odpowiednich NRC informacji o zadaniach merytorycznych, takich jak opiniowanie materiałów opracowanych przez Agencję, aktualizacja baz danych EEA i weryfikacja wskaźników CSI oraz ustalanie sposobu i terminów ich realizacji,
- weryfikację realizacji ww. zadań pod kątem terminowości,
- przekazywanie danych oraz przygotowywanie i przesyłanie stanowisk i zbiorczych opinii do Agencji,
- ocenę poprawności językowej materiałów Agencji tłumaczonych na język polski,

- ustalanie składu uczestników spotkań EIONET zapewniającego właściwy poziom merytoryczny i potwierdzanie go do EEA przez Krajowy Punkt Kontaktowy (warunek konieczny ze względu na wymagania Agencji dotyczące zwrotu kosztów delegacji).

Koordinacja w dużej części prowadzona jest drogą elektroniczną, zgodnie z zasadami przyjętymi przez Agencję.

W lutym 2008 r. Krajowy Punkt Kontaktowy zorganizował spotkanie krajowej struktury EIONET, podczas którego omówiono m.in. produkty Agencji 2007 r., plan pracy na rok 2008, z uwzględnieniem SEIS, i założenia do Strategii EEA na lata 2009-2013, jak również przedstawiono wytyczne funkcjonowania sieci EIONET. Kolejne spotkanie krajowej sieci EIONET odbyło się w kwietniu 2009 r. Omówiono priorytety nowej Strategii EEA, rozwój SEIS i GMES oraz wynikające z planu pracy Agencji zadania na 2009 r. w tym m.in. założenia przygotowania raportu o stanie środowiska w Europie SOER 2010. Coroczne spotkania krajowej sieci są okazją do bezpośredniej wymiany doświadczeń między poszczególnymi krajowymi centrami referencyjnymi.

W ramach wdrażania koncepcji Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku w Europie – SEIS Agencja przygotowała listę projektów do realizacji w 2008 r. GIOŚ wyraził zainteresowanie udziałem w projektach dotyczących m.in. ulepszenia sprawozdawczości w ramach priorytetowych strumieni danych (pdf), rozbudowy bazowego zestawu wskaźników, upowszechniania raportów o stanie środowiska przez portal Agencji, rozszerzenia udziału Polski w projekcie Ozoneweb i usługach wymiany danych z zakresu jakości powietrza atmosferycznego. Po opublikowaniu w lutym 2008 r. Komunikatu Komisji w sprawie SEIS, GIOŚ przeprowadził jego konsultacje oraz przygotował stanowisko rządu RP w tej sprawie.

W czerwcu 2008 r. przedstawiciele Europejskiej Agencji Środowiska odwiedzili Polskę w ramach *SEIS country visits*, poświęconych analizie gotowości krajów do wdrażania Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku w Europie. Krajowy Punkt Kontaktowy zorganizował w GIOŚ spotkanie, w którym wzięło udział ok. 50 osób: członkowie EIONET oraz przedstawiciele resortów współpracujących i instytutów naukowo-badawczych. W trakcie spotkania omówiono koncepcję SEIS oraz zaprezentowano funkcjonujące w Polsce: Państwowy Monitoring Środowiska (GIOŚ), Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (GIOŚ), system statystyki publicznej (GUS), system informacyjny gospodarki wodnej (KZGW), system informacji o gospodarce odpadami (MŚ), system informacji o ochronie przyrody (MŚ), a także zaprezentowano stan wdrażania Dyrektywy INSPIRE (GUGiK). W trakcie dyskusji omówiono kwestie udostępniania danych oraz zagwarantowania ich wysokiej jakości przy systemie zdecentralizowanym. Podczas pobytu w Polsce przedstawiciele Agencji odwiedzili także Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, gdzie zapoznali się z systemem danych o jakości powietrza atmosferycznego oraz pracą laboratorium.

Również w czerwcu, na zaproszenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, wizytę w Polsce złożyła Dyrektor Wykonawczy Europejskiej Agencji Środowiska – prof. Jacqueline McGlade.

3.2. Przekazywanie danych, w tym raportowanie w ramach pdf

Kraje członkowskie Agencji, w tym Polska, zobowiązane są do przekazywania danych o stanie środowiska w oparciu o zatwierdzony przez Zarząd (MB) dokument określający tzw. priorytetowe strumienie danych (*priority data flow* - pdf), obejmujące także regulacje UE, nakładające na kraje członkowskie obowiązek przekazywania niektórych danych

(np. Decyzja 97/101/WE⁷ w sprawie przekazywania danych o stacjach i jakości powietrza tzw. EoI, Ramowa Dyrektywa Wodna). Poprzez realizację tych zadań kraje członkowskie wnoszą swój wkład w aktualizację baz danych Europejskiej Agencji Środowiska.

W 2008 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska przekazał:

- w zakresie jakości powietrza:
  - dane za 2007 r. z 270 polskich stacji monitoringu powietrza reprezentujących największe polskie miasta, a także obszary wiejskie, zasilając w ten sposób AirBase;
  - wyniki rocznej oceny jakości powietrza za 2007 r., zgodnie z Decyzją 2004/461/WE
  - dane o przekroczeniach stężenia ozonu za okres kwiecień – wrzesień 2008 roku, aktualizowane miesięcznie;
  - dane o przekroczeniach stężenia ozonu w okresie letnim za 2008 rok, po zakończeniu sezonu;
- dane bilansowe o emisjach zanieczyszczeń do powietrza za rok 2006 w formie, w jakiej przesyłane są do baz danych Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na duże odległości oraz za rok 2007 (w styczniu 2009 r.) według wymagań Dyrektywy NEC 2001/81/WE;
- dane bilansowe o emisjach gazów cieplarnianych za rok 2006, w formie, w jakiej przesyłane są do baz danych Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz według Decyzji 280/2004/WE;
- w zakresie jakości wód – dane ze 136 stacji monitoringu rzek, 22 jezior reperowych oraz dane dot. jakości wód z punktów zlokalizowanych w trzech głównych zbiornikach wód podziemnych za rok 2007, w ramach WISE-SoE;
- dane dotyczące jakości środowiska morskiego Bałtyku za 2007 r.

Termin raportowania danych o obszarach chronionych został przesunięty przez EEA z 2008 r. na marzec 2009 r. Wykaz informacji, powiązanie z obowiązkami sprawozdawczymi i listę jednostek odpowiedzialnych za ich przygotowanie zawiera załącznik nr 3.

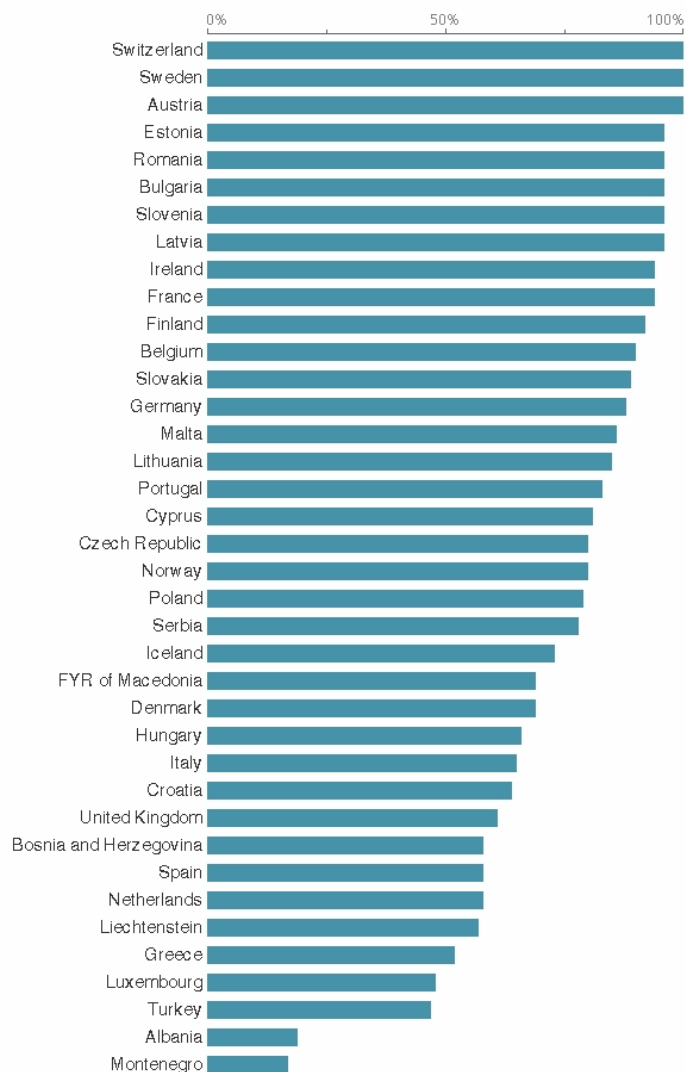
Dane krajowe objęte priorytetowym strumieniem danych przekazywane są w określonych formatach i terminach poprzez umieszczenie ich przez KPK na serwerze Agencji w Centralnym Repozytorium Danych (CDR) pod adresem <http://cdr.eionet.europa.eu>. Zasoby baz danych Agencja upowszechnia poprzez Internet. Wywiązywanie się z przekazywania danych i informacji do CDR jest monitorowane i punktowane. Publikowany corocznie ranking krajów obejmuje okres sprawozdawczy od czerwca do maja następnego roku.

W okresie sprawozdawczym czerwiec 2008 r. – maj 2009 r. poprawiła się względem analogicznego okresu w latach 2007 – 2008 realizacja zadań w zakresie danych dotyczących powietrza atmosferycznego, mimo nadal występujących w niektórych przypadkach niekompletności danych, nieaktualnych formatów lub opóźnień. Największa poprawa dotyczyła przekazu danych o gazach cieplarnianych – w tym zakresie, podobnie jak w przypadku danych o stężeniu ozonu oraz danych o jakości powietrza według Decyzji

---

⁷ Decyzja Rady 97/101/WE z dnia 27 stycznia 1997 r. ustanawiająca system wzajemnej wymiany informacji i danych pochodzących z sieci i poszczególnych stacji dokonujących pomiarów zanieczyszczeń otaczającego powietrza w Państwach Członkowskich (Dz.Urz. WE L 35 z 5.02.1997, str. 14-22; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 3, str. 116)

97/101/KE Polska uzyskała w skali trzypunktowej najwyższe możliwe noty. Natomiast w zakresie danych i informacji o jakości wód pozycja Polski uległa pogorszeniu, przede wszystkim z powodu opóźnień w przekazaniu danych.

Ranking krajów pod względem wypełnienia realizacji raportowania w ramach PDF do EEA w okresie czerwiec 2008 r. - maj 2009 r. (dane wstępne).

W CDR umieszczona została również baza danych o pokryciu terenu / użytkowaniu ziemi w Polsce, będąca wynikiem prac realizowanych w ramach koordynowanego na poziomie europejskim przez Agencję, a w Polsce przez GIOŚ projektu CORINE Land Cover 2006, którego wykonawcą krajowym był Instytut Geodezji i Kartografii w Warszawie. Podczas obrad Komitetu Sterującego CLC, którego posiedzenie odbyło się w kwietniu 2009 r. w siedzibie Agencji w Kopenhadze, Polska obok Francji była stawiana za wzór, jako kraj, który mimo dużej powierzchni w bardzo krótkim czasie w porównaniu z innymi krajami z sukcesem zakończył projekt. W październiku 2008 r. Krajowy Punkt Kontaktowy zorganizował w GIOŚ seminarium podsumowujące wyniki projektu CLC 2006 i wykorzystanie baz CLC 1990 i 2000 w Polsce. Rozpoczął także prace nad przygotowaniem internetowej strony tematycznej w portalu GIOŚ, poświęconej CLC 2006, umożliwiającej użytkownikom bezpłatnie pobieranie danych, będących wynikiem realizacji projektu. Stronę uruchomiono w maju 2009 r. pod adresem <http://www.gios.gov.pl/clc>.

Zgodnie z przyjętym kierunkiem działań Komisja Europejska powierza Europejskiej Agencji Środowiska kontrolę jakości raportów składanych przez kraje w ramach *compliance reporting* oraz dalsze przetwarzanie ww. danych dla przeprowadzania ocen stanu środowiska. W związku z powyższym na CDR Agencji umieszczane są również dane, nieobjęte priorytetowymi strumieniami danych – w 2008 r. KPK umieścił na CDR dane związane z realizacją postanowień Dyrektywy Hałasowej – 2002/49/WE.

Polska z sukcesem kontynuowała swój udział w projekcie Ozoneweb poprzez prowadzoną na bieżąco (*near real time*) transmisję danych o ozonie troposferycznym ze stacji pomiarowych wojewódzkich inspektoratów oraz rozszerzając pod koniec 2008 r. zakres przekazywanych informacji o dane dotyczące pyłu PM10. Liczba włączonych w projekt stacji uległa znacznemu zwiększeniu – obecnie dane przekazywane są z ok. 60 stacji.

3.3. Weryfikacja i opiniowanie raportów, opracowań i innych „produktów” EEA

W 2008 r. Krajowy Punkt Kontaktowy kontynuował współpracę z Europejską Agencją Środowiska poprzez przygotowywanie i przekazywanie stanowisk i zbiorczych opinii względem projektów i produktów EEA, włączając w proces konsultacji krajową sieć EIONET. Większość projektów raportów oraz opracowań Agencji kierowana była do opiniowania. KPK, po przeprowadzonych konsultacjach, przygotował i przekazał skonsolidowane stanowisko, w tym propozycje zmian, odnośnie programu pracy Agencji na rok 2009 i Strategii EEA na lata 2009-13. W ciągu roku przysyłał uwagi dotyczące poszczególnych raportów tematycznych. Na podkreślenie zasługuje szczególnie aktywny udział NRC ds. transportu w opiniowaniu materiałów Agencji. Jednym z najważniejszych obecnie przygotowywanych produktów EEA jest raport o stanie środowiska w Europie – SOER 2010. KPK aktywnie uczestniczy w pracach nad raportem, wypełniając w 2008 r. kwestionariusz dotyczący planowanej zawartości publikacji oraz na bieżąco opiniując założenia do poszczególnych części raportu. W związku z rozpoczęciem przez Agencję prac nad modernizacją systemu informatycznego ds. obsługi zarządzania siecią EIONET, KPK zgłosił propozycje możliwych usprawnień. Ponadto KPK na bieżąco przekazuje uwagi odnośnie funkcjonowania CDR.

W związku z przejściem przez Agencję roli koordynacyjnej w zakresie komponentu danych *in-situ* w Programie GMES, przedstawiciel DMIŚ GIOŚ został włączony w prace grupy roboczej *GMES In-Situ OWG*. KPK opiniował dokumenty robocze związane z zarządzaniem ww. komponentem w GMES, w tym projekt wniosku Agencji do realizacji w ramach Siódmego Programu Ramowego. KPK, jako obserwator, włączył się także w tematyczną sieć NESIS.

W 2008 r. odpowiednie NRC uczestniczyły w weryfikacji zaktualizowanych przez ETC arkuszy informacyjnych dla wskaźników CSI.

3.4. Dystrybucja wydawnictw EEA

Podobnie jak w latach poprzednich, egzemplarze wszystkich otrzymanych z Agencji raportów dostępne są w bibliotece GIOŚ. Ponadto GIOŚ na swojej stronie internetowej przedstawia sygnalne informacje o wybranych raportach Agencji. Wydawnictwa EEA były również rozprowadzane podczas spotkań organizowanych przez KPK, obchodów Dnia Ziemi na Polu Mokotowskim w Warszawie oraz w czasie Międzynarodowych Targów Ekologicznych POLEKO w Poznaniu w październiku 2008 r.

3.5. Uczestnictwo w spotkaniach EIONET i Zarządu

W ramach struktury EIONET przedstawiciele krajowi uczestniczyli:

- w spotkaniach Zarządu,
- w spotkaniach KPK,
- w spotkaniach tematycznych grup ekspertów (średnio każde NRC raz w roku).

W 2008 r. odbyły się trzy spotkania Zarządu oraz trzy spotkania Krajowego Punktu Kontaktowego w trakcie których, poza bieżącymi sprawami związanymi z funkcjonowaniem Agencji, omawiano zadania długofalowe – przede wszystkim Strategię Europejskiej Agencji Środowiska na lata 2009-13 oraz koncepcję Wspólnego Systemu Informacji o Środowisku SEIS w powiązaniu z GMES i INSPIRE. W trakcie dyskusji nad działaniami EEA w najbliższych latach Agencja wskazała, jako jeden z priorytetowych obszarów, prace nad rozwojem analiz z zakresu zrównoważonego modelu konsumpcji i produkcji. Koncepcja SEIS omawiana była w ścisłym powiązaniu z innymi inicjatywami UE, dotyczącymi informacji o środowisku i raportowania. Dyskutowano nad oceną realizacji *SEIS Implementation Plan* oraz omawiano działania podejmowane przez tzw. Grupę Czterech (DG ENV, Eurostat, EEA, JRC), uwzględniając także planowaną rewizję dyrektywy sprawozdawczej 91/692/EWG. Strona polska akceptowała cele i założenia SEIS, zmierzające do porządkowania procesu raportowania i wymiany danych. Jednocześnie domagała się uszczegółowienia koncepcji SEIS, przedstawienia planu działań w ramach tzw. Grupy Czterech i bardziej precyzyjnego określenia obowiązków krajów członkowskich wraz z pełną analizą kosztów i korzyści.

W zakresie inicjatywy GMES prezentowane były działania Agencji, związane z przejęciem przez nią odpowiedzialności za komponent *in-situ* i koniecznością zapewnienia koordynacji przepływów danych w ramach istniejących dróg raportowania. Agencja informowała o pracach nad przepisami wykonawczymi Dyrektywy INSPIRE w powiązaniu z SEIS – w kontekście polepszenia zdolności krajów do uzyskiwania, gromadzenia i wymiany danych niezbędnych do wdrażania prawa wspólnotowego oraz możliwych rozwiązań dla poprawy jakości i dostępności danych. W czasie spotkań KPK apelowały o określenie jasnych relacji pomiędzy SEIS, INSPIRE i GMES. W zakresie analizy potrzeb informacyjnych wynikających z polityki UE, identyfikacji źródeł informacji i powiązań ze sprawozdawczością typu *compliance* wiele uwagi poświęcono rozbudowie systemu informacji o wodach WISE.

Istotnym punktem obrad były także koncepcja raportu o stanie środowiska w Europie – SOER 2010 i przewidywany udział państw członkowskich w jego przygotowaniu. Zgodnie z założeniami raport będzie miał strukturę trzyczęściową, obejmującą: A) strategiczną, zintegrowaną ocenę środowiska w powiązaniu z procesami społeczno-gospodarczymi, zawierającą trendy i prognozy zmian w kontekście europejskim i globalnym; B) ocenę stanu, trendów i prognoz w zakresie głównych problemów środowiskowych w Europie w oparciu o wskaźniki EEA oraz C) prezentację problemów środowiskowych z perspektywy krajowej – stąd m.in. wskazywano na konieczność opracowania przez EEA jasnych wytycznych dla części C, za której przygotowanie odpowiedzialne będą kraje. Kolejnym istotnym przedmiotem obrad były propozycje odnośnie rewizji dotychczasowej struktury EIONET.

Działania Agencji dotyczące poszczególnych zakresów tematycznych były przedmiotem dyskusji z odpowiednimi NRC w czasie warsztatów dla ekspertów EIONET.

Podsumowanie i wnioski

- Dzięki objęciu w listopadzie 2008 r. przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska funkcji wiceprzewodniczącego Zarządu EEA, co wiąże się z uczestnictwem w posiedzeniach Biura Agencji, Polska uzyskała większy wpływ na decyzje Europejskiej Agencji Środowiska.
- W 2008 r. EIONET PL kontynuował uczestnictwo w realizacji zadań Europejskiej Agencji Środowiska, wypełniając podstawowy zakres zadań sprawozdawczych, wynikających z programu pracy EEA. W większości przypadków przekazywane dane były informacjami już wytwarzanymi dla potrzeb zarządzania środowiskiem w kraju lub dla potrzeb sprawozdawczości międzynarodowej, w tym Wspólnotowej. W celu usprawnienia procesu raportowania danych o emisjach do powietrza, GIOŚ ponownie uzgodnił z Dep. Zmian Klimatu i Ochrony Atmosfery Min. Środowiska oraz z KASHUE, przy udziale Dep. Współpracy z Zagranicą MŚ, procedurę raportowania do Agencji danych o emisjach do powietrza.
- W 2008 r. EIONET PL kontynuował uczestnictwo w realizacji zadań Europejskiej Agencji Środowiska również poprzez aktywny udział w opiniowaniu inicjatyw i opracowań Agencji. Uwagi zgłaszane przez Krajowy Punkt Kontaktowy stanowiły istotny wkład w prowadzone przez EEA konsultacje. Na podkreślenie zasługuje szczególnie aktywny udział NRC ds. transportu w opiniowaniu produktów Agencji. Udział przedstawicieli Polski w spotkaniach EIONET przyczynił się do kształtowania obiektywnego obrazu Polski jako członka Wspólnoty m.in. poprzez zapewnienie wiarygodnych danych i informacji. Z drugiej strony stworzył możliwość lepszego rozpoznania Wspólnotowych działań na rzecz monitorowania i poprawy stanu środowiska, w powiązaniu z politykami sektorowymi, pozwolił na szersze zapoznanie się ze stawianymi przed krajami członkowskimi wymogami odnośnie zapewnienia odpowiednich systemów informacyjnych oraz zagwarantował możliwość współdecydowania o podejmowanych przez Agencję działaniach, angażujących sieć EIONET.
- Działania podejmowane na poziomie UE, przy udziale Agencji, dotyczące zapewnienia informacji niezbędnej do określania, wdrażania oraz monitorowania skuteczności polityki w zakresie środowiska (z udziałem innych sektorów społeczno-gospodarczych oraz społeczeństwa), realizowane są w ramach koncepcji wspólnego, europejskiego systemu informacji o środowisku (SEIS), opartego na wspólnej platformie danych przestrzennych. System, zgodnie z opublikowanym Komunikatem KE (KOM/2008/0046), będzie budowany w oparciu o repozytoria lokalne, krajowe i europejskie, z uwzględnieniem wymagań dyrektywy INSPIRE 2007/2/WE i w powiązaniu z inicjatywą GMES, a w ramach tego procesu weryfikowana będzie ramowa dyrektywa sprawozdawcza 91/692/EWG (*compliance reporting*). Stąd współdziałanie z KE i Agencją wymaga zaangażowania wielu jednostek organizacyjnych resortu, a także GUS, oraz odpowiedniej koordynacji, jak również ze względu na szeroki zakres inicjatywy GMES niezbędne jest zapewnienie współdziałania resortów odpowiadających za tematy związane z poszczególnymi komponentami Inicjatywy. W tym celu jest m.in. wykorzystywana rola Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jaką na podstawie decyzji Ministra Środowiska pełni on w strukturach Europejskiej Agencji Środowiska i EIONET, w strukturach GMES oraz w Zespole Resortowym ds. Dyrektywy 2007/2/WE, PE i Rady (INSPIRE).

- W świetle powyższego, ważnym zadaniem dla GIOŚ i innych komórek resortu, odpowiedzialnych za informacje środowiskowe, pozostaje modernizacja baz danych gromadzących podstawowe zbiory danych o środowisku. Modernizacja ta powinna opierać się o nowoczesne i niezawodne technologie, dające możliwość uczestnictwa w SEIS. Polska na tle innych krajów, takich jak Wielka Brytania, Holandia, Niemcy, Austria, Czechy, Słowacja, posiada znacznie mniej rozwinięty system usług sieciowych do udostępniania informacji, a dystans w stosunku do krajów bardziej zaawansowanych technologicznie z roku na rok uległa zwiększeniu. Kluczowa staje się zatem konieczność integracji systemów informatycznych i informacyjnych w resorcie z wykorzystaniem referencyjnych baz danych, w tym przestrzennych, w związku z dyrektywą INSPIRE, której wdrażanie koordynuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Integracja ta jest niezbędna ze względu na usprawnienie wymiany danych w skali kraju oraz udział w międzynarodowej wymianie danych o środowisku.
- W potrzeby te wpisuje się realizacja EKOINFONETU jako nowoczesnego systemu zintegrowanych baz danych o środowisku. Niezrealizowanie tego projektu skutkować będzie pogłębianiem się trudności w wypełnianiu zobowiązań związanych z międzynarodową wymianą danych oraz spowoduje wzrost kosztów przygotowania i przekazywania danych w związku z koniecznością ich manualnego opracowywania zamiast automatycznego eksportu. Ponadto nowoczesny system zintegrowanych baz danych przyczyniłby się do zagwarantowania lepszej jakości i spójności informacji z zakresu środowiska. GIOŚ zwraca się z prośbą do Ministra Środowiska o zapewnienie dalszego poparcia dla działań mających na celu pozyskanie środków finansowych (krajowych i pomocowych) na realizację systemu.

ZAŁĄCZNIK 1 Krajowa struktura EIONET w 2008 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy (National Focal Point)	Lucyna Dygas Ciołkowska – Z-ca Dyrektora Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Anna Katarzyna Wiech – Z-ca Dyrektora Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Alternate
Stanowisko ds. współpracy z EEA	Małgorzata Bednarek (DMIŚ GIOŚ)
Krajowe Centra Referencyjne (National Reference Centres)	
<i>Agriculture</i>	Dorota Wróblewska (DPiA MRiRW)
<i>Air Emissions</i>	Krzysztof Ołendrzyński (KCIE – IOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Air Quality</i>	Grażyna Mitosek (IOŚ), Magdalena Brodowska (DMIŚ GIOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Chemicals</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Climate Change</i>	Maciej Sadowski (IOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Communication and Translation</i>	Aleksandra Mrowińska (DEiKS MŚ), Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Energy</i>	Agnieszka Kozieł (DE MG)
<i>Fisheries</i>	<i>Vacat - do czasu wyłonienia kandydatów rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Groundwater</i>	Jan Mitrega (PIG), Hanna Kasprowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Health and Environment</i>	<i>Vacat - do czasu wyłonienia kandydatów rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Information Systems</i>	Małgorzata Bednarek (DMIŚ GIOŚ), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Marine and Coastal Environment</i>	Włodzimierz Krzywiński (IMGW O.Gdynia), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Małgorzata Marciniwicz Mykieta (DMIŚ GIOŚ)
<i>Nature Protection and Biodiversity</i>	Małgorzata Jankowska-Różyńska (DKFOP MŚ), Anna Żornaczuk-Łuba (DL MŚ), Janusz Czerepko (IBL)
<i>Noise</i>	Radosław Kucharski (IOŚ), Ewa Zrałek (DMIŚ GIOŚ)
<i>Policy Instruments and Policy Evaluation</i>	<i>Vacat - do czasu wyłonienia kandydatów rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Rivers and Lakes</i>	Bogdan Fornal (DMIŚ GIOŚ), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Łukasz Łach (DMIŚ GIOŚ),
<i>Resource use</i>	Donata Kałużna (DGO MŚ), Anna Nosal (DRG MG)
<i>SOE Reporting</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Soil</i>	Tomasz Stuczynski (IUNG Puławy), Joanna Czajka (DMIŚ GIOŚ)
<i>Spatial Analysis and Land Cover</i>	Elżbieta Bielecka (IGiK Warszawa), Marek Baranowski (UNEP/GRID-Warszawa), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Transport</i>	Andrzej Siemiński (DPTiSM MI)
<i>Waste</i>	Donata Kałużna (DGO MŚ)
<i>Water Emissions</i>	Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ)
<i>Water Quantity and Use</i>	Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Łukasz Łach (DMIŚ GIOŚ)

DMIŚ GIOŚ – Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; DPiA MRiRW – Dep. Programowania i Analiz w Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; KCIE – Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji; IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DEiKS MŚ – Dep. Edukacji i Komunikacji Społecznej w Min. Środowiska; DE MG – Dep. Energetyki w Min. Gospodarki; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny; IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; DKFOP MŚ – Dep. Krajowych Form Ochrony Przyrody w Min. Środowiska; DL MŚ – Dep. Leśnictwa w Min. Środowiska; IBL – Instytut Badawczy Leśnictwa, DGO MŚ – Dep. Gospodarki Odpadami w Min. Środowiska, DRG MG – Departament Rozwoju Gospodarki w Min. Gospodarki; IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; IGiK – Instytut Geodezji i Kartografii; DPTiSM MI – Dep. Polityki Transportowej i Spraw Międzynarodowych w Min. Infrastruktury

ZAŁĄCZNIK 2 Krajowa struktura EIONET w 2009 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy (National Focal Point)	Lucyna Dygas Ciołkowska – Dyrektor Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Anna Katarzyna Wiech – Z-ca Dyrektora Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ – NFP PL Alternate
Stanowisko ds. współpracy z EEA	Małgorzata Bednarek (DMIŚ GIOŚ)
Krajowe Centra Referencyjne (National Reference Centres)	
<i>Agriculture</i>	Dorota Goździkowska (Wróblewska) (DROW MRiRW)
<i>Air Emissions</i>	Krzysztof Ołendrzyński (KCIE-IOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Air Quality</i>	Grażyna Mitosek (IOŚ), Magdalena Brodowska (DMIŚ GIOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Chemicals</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Climate Change</i>	Maciej Sadowski (IOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Communication and Translation</i>	Aleksandra Mrowińska (DEE MŚ), Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Energy</i>	Agnieszka Kozieł (DE MG), Sebastian Stępnicki (DE MG)
<i>Fisheries</i>	<i>Vacat - do czasu wyłonienia kandydatów rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Groundwater</i>	Jan Mitrega (PIG), Hanna Kasprówicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Health and Environment</i>	<i>Vacat - do czasu wyłonienia kandydatów rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Information Systems</i>	Małgorzata Bednarek (DMIŚ GIOŚ), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Marine and Coastal Environment</i>	Włodzimierz Krzymiński (IMGW O.Gdynia), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Małgorzata Marciniwicz Mykieta (DMIŚ GIOŚ)
<i>Nature Protection and Biodiversity</i>	Małgorzata Jankowska-Różyńska (DOP GDOŚ), Ewa Pisarczyk (DOP GDOŚ), Anna Żornaczuk-Łuba (DL MŚ), Janusz Czerepko (IBL)
<i>Noise</i>	Radosław Kucharski (IOŚ), Ewa Zrałek (DMIŚ GIOŚ)
<i>Policy Instruments and Policy Evaluation</i>	<i>Vacat - do czasu wyłonienia kandydatów rolę NRC pełni Krajowy Punkt Kontaktowy</i>
<i>Rivers and Lakes</i>	Bogdan Fornal (DMIŚ GIOŚ), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Łukasz Łach (DMIŚ GIOŚ),
<i>Resource use</i>	Katarzyna Klimaszewska (DGO MŚ), Anna Nosal (DRG MG)
<i>SOE Reporting</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Soil</i>	Tomasz Stuczyński (IUNG Puławy), Joanna Czajka (DMIŚ GIOŚ)
<i>Spatial Analysis and Land Cover</i>	Elżbieta Bielecka (IGiK Warszawa), Maria Andrzejewska (UNEP/GRID-Warszawa), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Transport</i>	Andrzej Siemiński (DPTiSM, MI)
<i>Waste</i>	Katarzyna Klimaszewska (DGO MŚ)
<i>Water Emissions</i>	Małgorzata Opęchowska (KZGW), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ)
<i>Water Quantity and Use</i>	Piotr Piórkowski (KZGW), Przemysław Gruszecki (DMIŚ GIOŚ), Łukasz Łach (DMIŚ GIOŚ)

DMIŚ GIOŚ - Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; DROW MRiRW – Dep. Rozwoju Obszarów Wiejskich w Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; KCIE – Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji, IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DEE MŚ – Dep. Edukacji Ekologicznej w Min. Środowiska; DE MG – Dep. Energetyki w Min. Gospodarki; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny; IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; DKFOP MŚ – Dep. Krajowych Form Ochrony Przyrody w Min. Środowiska; DL MŚ – Dep. Leśnictwa w Min. Środowiska; IBL – Instytut Badawczy Leśnictwa, DGO MŚ – Dep. Gospodarki Odpadami w Min. Środowiska, DRG MG – Departament Rozwoju Gospodarki w Min. Gospodarki; IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; IGiK – Instytut Geodezji i Kartografii; DPTiSM MI – Dep. Polityki Transportowej i Spraw Międzynarodowych w Min. Infrastruktury; KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

ZAŁĄCZNIK 3 Realizacja zadań EIONET w zakresie przekazywania danych krajowych objętych priorytetowym strumieniem danych

L.p.	Zakres tematyczny	Zakres danych - odniesienie do podstawy prawnej-	Zakres czasowy danych	Komórka organizacyjna odpowiedzialna za zapewnienie i przekazanie danych do NFP/współpracę merytoryczną	Wymagany termin przekazania danych do EEA	Uwagi	
1a	AE-1: CLRTAP data	Dane dotyczące emisji do powietrza w ramach CLRTAP	2006 r.	DZKiZR MŚ / KCIE	15 lutego 2008 r. (raport –15.05.08)	Przekazano 19 lutego 2008 r. Raport w wersji polskiej – 26 maja 2009 r. Brak wersji angielskiej.	Brak danych dla lat 1990-1998
			2007 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 lutego 2009 r. (raport – 15.05.09)	Przekazano 16 lutego 2009 r. Raport w wersji polskiej – 17 lutego 2009 r. Brak wersji angielskiej.	
1b	AE-1b: NEC data	Dane dotyczące emisji do powietrza wg wymagań Dyrektywy 2001/81/WE	2007 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	31 grudnia 2008 r.	Przekazano 22 stycznia 2009 r. Niewłaściwy format. Raport w wersji polskiej, brak wersji ang.	
1c	AE-2: UNFCCC data	Dane dotyczące emisji do powietrza w ramach UNFCCC	2006 r.	DZKiZR MŚ / KCIE	15 kwietnia 2008 r.	Przekazano 21 kwietnia 2008 r.	
			2007 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 kwietnia 2009 r.	Wykonano w terminie	
1d	AE-2b: EU GHG data	Dane dotyczące emisji do powietrza wg wymagań Decyzji 280/2004/WE	2006 r.	DZKiZR MŚ / KCIE	15 stycznia 2008 r.	Przekazano 6 marca i 21 kwietnia 2008 r.	
			2007 r.	DZKiOA MŚ / KCIE	15 stycznia 2009 r.	Wykonano w terminie. Uzupełniono 16.02.	
2a	AQ-1: EoI data	Dane dotyczące jakości powietrza wg wymagań Decyzji 97/101/KE	2007 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	1 października 2008 r.	Wykonano w terminie. Kody EoI dla większości stacji.	
2b	AQ-2: Air Quality Questionnaire	Dane o jakości powietrza wg wymagań Dyrektyw: 1993/30/WE, 2000/69/WE, 2002/3/WE	2007 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	30 września 2008 r.	Wykonano w terminie.	
2c	AQ-2b: Monthly and summer ozone data	Dane dotyczące przekroczeń stężeń ozonu wg wymagań Dyrektywy 2002/3/WE	IV-IX 2008 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	31 maja – 31 października 2008 r.	Wykonano w terminie.	
3a	CDDA-1: Designated areas	Dane dotyczące krajowych obszarów chronionych	2008 r.	DOP GDOŚ	15 marca 2009 r.	Wykonano w terminie, przekazując dane niepełne. Przekazano granice dla ok. 10% obszarów.	
4a	EWN-1 (WISE SoE-1): River quality	Dane dotyczące jakości wód rzek	2007 r.	DMIŚ GIOŚ / IMGW O. Katowice	31 października 2008 r.	Wykonano w terminie.	
4b	EWN-2 (WISE SoE-2): Lake quality	Dane dotyczące jakości wód jezior	2007 r.	DMIŚ GIOŚ / IOŚ	31 października 2008 r.	Przekazano 12 grudnia 2008 r. Brak danych o substancjach niebezpiecznych.	
4c	EWN-3: (WISE SoE-3): Groundwater quality	Dane dotyczące jakości wód podziemnych	2007 r.	DMIŚ GIOŚ / PIG W-wa	31 października 2008 r.	Wykonano w terminie. Dane dla 3 substancji chemicznych. Nieaktualny format.	
4d	ME-1: Marine data	Dane dotyczące środowiska morskiego	2007 r.	DMIŚ GIOŚ / IMGW O. Gdynia	31 października 2008 r.	Przekazano 16 grudnia 2008 r.	

DZKiZR MŚ – Departament Zmian Klimatu i Zrównoważonego Rozwoju w Ministerstwie Środowiska; DZKiOA MŚ – Dep. Zmian Klimatu i Ochrony Atmosfery w Ministerstwie Środowiska; KCIE – Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji; DMIŚ GIOŚ – Dep. Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; DOP GDOŚ – Dep. Ochrony Przyrody w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; PIG – Państwowy Instytut Geologiczny, IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

ZAŁĄCZNIK 4 Zestawienie ważniejszych pojęć i skrótów stosowanych w niniejszej informacji

AirBase	baza danych o jakości powietrza w Europie, administrowana przez EEA
CAFE	„Czyste Powietrze dla Europy” (<i>Clean Air for Europe</i>)
CDR	Centralne Repozytorium Danych EEA (<i>Central Data Repository</i>) – element Reportnetu
CLC	CORINE Land Cover: baza danych o pokryciu terenu (CORINE - <i>Coordination of Information on the Environment</i>)
CLRTAP	Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na duże odległości (<i>Convention on Long-range Transboundary Air Pollution</i>)
CSI	bazowy zestaw wskaźników EEA (<i>Core set of indicators</i>)
DG	Dyrektoriat Generalny Komisji Europejskiej: Agri: ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich; ENV: ds. Środowiska
ETC	Europejskie Centra Tematyczne (<i>European Topic Centres</i>)
EEA	Europejska Agencja Środowiska (<i>European Environment Agency</i>)
EIONET	Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (<i>European Environment Information and Observation Network</i>)
EMEP	program monitorowania i oceny dot. CLRTAP (<i>European Monitoring and Evaluation Programme</i>)
EMODNET	Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska Morskiego (<i>European Marine Observation and Data Network</i>)
EURECA	Ocena Ekosystemów w Europie (<i>European Ecosystem Assessment</i>)
GHG	gazy cieplarniane (<i>greenhouse gases</i>)
GIS	System Informacji Geograficznej (<i>Geographic Information System</i>)
GMES	Globalny Monitoring dla Środowiska i Bezpieczeństwa (<i>Global Monitoring for Environment and Security</i>) – wspólny program Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Kosmicznej dotyczący wykorzystania technologii satelitarnych dla potrzeb ochrony środowiska i bezpieczeństwa cywilnego
HNV	obszary wykorzystywane rolniczo cenne przyrodniczo (<i>high nature value</i>)
INSPIRE	Europejska Infrastruktura Danych Przestrzennych (<i>Infrastructure for Spatial Information in Europe</i>)
IPPC	Zintegrowane Zapobieganie i Ograniczanie Zanieczyszczeń (<i>Integrated Pollution Prevention and Control</i>)
JRC	Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej (<i>Joint Research Centre</i>)
KASHUE	Krajowy Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji
KPK (NFP)	Krajowy Punkt Kontaktowy (<i>National Focal Point</i>) ds. współpracy z EEA
NEC	krajowe pułapy emisji (<i>national emission ceilings</i>)
NRC	Krajowe Centra Referencyjne (<i>National Reference Centres</i>) w krajowej strukturze EIONET
Ozoneweb	serwis EEA, informujący o stężeniu ozonu troposferycznego w Europie
pdf	priorytetowy strumień danych przekazywanych do EEA (<i>priority data flow</i>)
Reportnet	zbiór narzędzi informatycznych EEA dla celów sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska
ROD	baza obowiązków sprawozdawczych (<i>Reporting Obligations Database</i>) - element Reportnetu
SEBI 2010	projekt wdrożenia wskaźników różnorodności biologicznej (<i>Streamlining European Biodiversity Indicators</i>)
SEIS	Wspólny System Informacji o Środowisku (<i>Shared Environmental Information System</i>)
SOER	raport o stanie środowiska (<i>State of the Environment Report</i>)
UNFCCC	Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (<i>United Nations Framework Convention on Climate Change</i>)
TERM	Mechanizm Sprawozdawczy ds. Transportu i Środowiska (<i>Transport and Environment Reporting Mechanism</i>)
WISE	System Informacji o Wodach w Europie (<i>Water Information System for Europe</i>)
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia (<i>World Health Organization</i>)